

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

Република Српска
78000 Бања Лука
Владике Платона бб
Тел: +387(0)51/493-555
Факс: +387(0)51/493-556
е-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Општине Станари
за период 01.01.-31.12.2021. године**

Број: РВ068-22

Бања Лука, 25.11.2022. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	5
	Извјештај о ревизији усклађености	5
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	7
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	9
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	10
	1. Увод	10
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	10
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	11
	4. Набавке.....	14
	5. Припрема и доношење буџета.....	15
	6. Финансијски извјештаји.....	16
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	17
	6.1.1. Приходи и примици	17
	6.1.2. Расходи и издаци	19
	6.1.3. Буџетски резултат (суфицит/дефицит)	24
	6.1.4. Нето финансирање	25
	6.1.5. Разлика у финансирању	25
	6.2. Биланс успјеха	25
	6.2.1. Приходи	25
	6.2.2. Расходи.....	25
	6.2.3. Финансијски резултат	25
	6.3. Биланс стања.....	26
	6.3.1. Актива	26
	6.3.2. Пасива.....	30
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	32
	6.4. Биланс новчаних токова	32
	6.5. Временска неограниченост пословања	33

6.6.	Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе.....	33
6.7.	Напомене уз финансијске извјештаје	33

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Станари који обухвата: Биланс стања на дан 31.12.2021. године, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, објашњавајућих напомена уз финансијске извјештаје и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, Консолидовани годишњи финансијски извјештај за Општину Станари истинито и објективно приказују, у свим материјалним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2021. године и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 2200-2810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 130 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Редовни годишњи попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2021. године, код Општине није извршен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, јер пописом нису обухваћене гаранције и мјенице, није извршено усклађивање књиговодственог са стварним стањем потраживања и обавеза, а Извјештај о извршеном попису не садржи упоредне прегледе стварног и књиговодственог стања пописаних потраживања и обавеза.

Попис имовине и обавеза код нижих буџетских корисника није извршен у складу са одредбама наведеног правилника, јер код Јавне установе Спортско туристичка организација Станари, Јавне установе Центар за социјални рад Станари и Јавне установе Центар за културу Станари није извршен попис обавеза и потраживања, није извршено усклађивање књиговодственог и стварног стања имовине и обавеза, а Извјештаји о извршеном попису не садрже упоредне прегледе стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза.

Као што је наведено под тачком 6. извјештаја:

Приликом израде Консолидованог финансијског извјештаја за 2021. годину, Општина Станари није укључила ентитете који су под њеном контролом или значајним утицајем, додавањем нето имовине/капитала из њихових биланса стања

у консолидовани биланс стања према члану 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачкама 6.1.2.1. и 6.1.2.2. извјештаја:

Грантови су прецијењени, а трансфери између различитих јединица власти потцијењени за износ од 157.589 КМ, јер је трансфер средстава класификован као грант Јавној установи Народна библиотека Станари, што није у складу са чланом 102. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Расходи по судским рјешењима су потцијењени, а издаци за прибављање земљишта прецијењени за 58.910 КМ, јер расходи по основу судског поравнања нису класификовани у складу са чланом 99. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачкама 6.2.3. и 6.3.1.2. извјештаја:

Прецијењена је вриједност зграда и објеката, а потцијењена вриједност инвестиционе имовине за објекат издат у закуп (Руднички ресторан) у износу од 340.312 КМ, што није у складу са чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 16 - Инвестициона имовина, параграф 7 и 20.

Прецијењена је вриједност инвестиционе имовине, а потцијењена вриједност зграда и објеката, јер инвестиционо улагање у Основну школу „Десанка Максимовић“ Станари у износу од 57.750 КМ није евидентирано у складу са чланом 26. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема, параграф 14, 17 и 19.

Потцијењена је вриједност нефинансијске имовине у припреми, а прецијењена вриједност зграда и објеката, јер су радови на изградњи објекта Дома здравља и објекта Хале 4 у индустријској зони у износу од 70.177 КМ признати у оквиру зграда и објеката у функцији, што није у складу са чланом 26. став (2) и чланом 42. став (1. и 2.) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема, параграф 26, 30 и 31.

Прецијењена је вриједност канцеларијске опреме и финансијски резултат текуће године, а потцијењени су расходи обрачунског карактера по основу преноса имовине унутар исте јединице власти за 24.800 КМ, јер није извршен пренос набављеног канцеларијског намјештаја на Јавну установу Народна библиотека Станари у складу са чланом 65. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.3.2. извјештаја:

Краткорочне финансијске обавезе су потцијењене, а дугорочне финансијске обавезе прецијењене за 738.863 КМ, јер нису исказане по рочности, како је дефинисано чланом 72. став (9) и чланом 77. Правилника о буџетским класификацијама садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачкама 6.5. и 6.7. извјештаја:

У Напоменама уз финансијске извјештаје није дато образложење везано за сталност пословања, што није у складу са МРС-ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграф 15. (ц) и 38.

Такође, Напомене уз финансијске извјештаје Општине Станари не садрже све потребне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и нису објелодањене додатне информације према захтјевима MPC-JC 1 – Презентација финансијских извјештаја.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која по нашем професионалном мишљењу, су била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2021. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као цјелине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описан у пасусу Основ за мишљење са резервом нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Начелник општине је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале усљед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања. При изради финансијских извјештаја руководство је одговорно да процијени сталност пословања и да објелодани питања везана за временску неограниченост пословања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као цјелина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као посљедица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износивању и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих усљед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефикасности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених

рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 25.11.2022. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију Консолидованог финансијског извјештаја Општине Станари за 2021. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у Консолидованом финансијском извјештају Општине Станари за 2021. годину су, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено у тачки 4. извјештаја:

Општина Станари је за набавке сличних и сродних роба, услуга и радова извршила дијељење набавки провођењем више поступака директних споразума, што није у складу са чланом 15. став (6) и чланом 87. Закона о јавним набавкама. Наведене набавке се односе на набавку ватрогасне опреме путем четири директна споразума, промотивног материјала путем два директна споразума, канцеларијског намјештаја путем пет директних споразума, рачунарске опреме путем два директна споразума и санације саобраћајница путем три директна споразума.

Извјештаји о проведеном планираним поступцима набавки услуга одржавања локалних путева и радова на зимском одржавању путева на подручју Општине Станари нису објављени на порталу јавних набавки и исти нису достављени Агенцији за јавне набавке БиХ у складу са чланом 74. и 75. став (1) Закона о јавним набавкама.

Као што је наведено у тачкама 6.1.1.1. и 6.1.2.1. извјештаја

Скупштина општине Станари није донијела програм утрошка средстава од концесионих накнада за 2021. годину, како је предвиђено чланом 32. став (8) Закона о концесијама.

Програм утрошка средстава од накнада за воде није сачињен и није прибављена неопходна сагласност надлежних органа нити је сачињен извјештај о њиховом утрошку, што није у складу са чланом 17. и 195. Закона о водама.

За донесени План утрошка средстава по основу продаје шумских дрвних сортимената и План утрошка средстава за реализацију посебних мјера заштите од пожара нису сачињени извјештаји о њиховој реализацији.

Скупштина општине Станари није донијела програм развоја спорта у складу са чланом 136. став (4) Закона о спорту и извршила категоризацију спортова, спортиста и спортских стручњака полазећи од утврђене републичке категоризације у складу са чланом 5. Правилника о категоризацији спортова, спортиста и спортских стручњака у спорту нити годишњи план расподјеле средстава за спортске организације.

Одобравање грантова је вршено на основу захтјева корисника без дефинисаних правила и критеријума, расписивања јавног огласа, оцјењивања, рангирања, утврђене форме захтјева за додјелу средстава и форме извјештаја о утрошеним средствима као и контроле над намјенским утрошком додијељених средстава.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, начелник Општине Станари је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумијева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Општине Станари обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Општине Станари.

Бања Лука, 25.11.2022. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- 1) поступци и процедуре пописа имовине и обавеза, утврђивање стварног и исказивање стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, те извјештавање о попису врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза,
- 2) консолидација контролисаних ентитета који нису буџетски корисници врши у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 3) годишњи извјештаји објављују у службеном гласнику Општине у складу са чланом 87. став (4) Закона о локалној самоуправи,
- 4) трошкови обраде кредита, расходи по судским рјешењима, трансфери различитим јединицама власти класификују у складу са чланом 93. став (6), чланом 99. и 102. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, а улагања у имовину за потребе другог субјекта, која му се уступа без накнаде у складу са чланом 65. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике,
- 5) објекти у изградњи вреднују по набавној вриједности у процесу њиховог прибављања на рачунима нефинансијске имовине у припреми, признају улагања у имовину за потребе другог субјекта, која му се уступа без накнаде и вриједност пословних објеката и простора датих у закуп рекласификује на инвестициону имовину у складу са чланом 26., 29., 42. став (1. и 2.) и чланом 65. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама и захтјевима МРС-ЈС 17 – Некретнине, постројења и опрема, параграф 14, 17, 19, 26, 30 и 31 и МРС-ЈС 16 – Инвестициона имовина, параграф 7 и 20,
- 6) обавезе по дугорочним зајмовима које доспијевају на наплату до годину дана признају по рочности у складу са чланом 72. став (9) и чланом 77. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике,
- 7) примљене и дате мјенице евидентирају на позицијама ванбилансне активе и пасиве у складу са чланом 92. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и
- 8) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују потребне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја.

Препоручује се директору Јавне установе Спортско туристичке организације, Јавне установе Центар за социјални рад и Јавне установе Центар за културу да обезбиједи да се:

- 9) поступци и процедуре пописа имовине и обавеза, утврђивање стварног стања и исказивање стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, те извјештавање о попису врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

Препоруке везане за усклађеност

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- 1) именована начелника одјељења, доношење плана запошљавања и успостављање регистра запослених врши у складу са чланом 55., 64. и 167. Закона о службеницима и намјештеницима у јединицама локалне самоуправе,
- 2) успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле у смислу да се успостави књига пословних процеса, идентификују и процијене ризици, дефинише начин обављања контрола нижих буџетских корисника и друге активности према одредбама наведених прописа,
- 3) набавка сличних и сродних роба, услуга и радова проводи у складу са чланом 15. став (6), чланом 74., 75. став (1) и чланом 87. Закона о јавним набавкама,
- 4) сачињавају оперативни финансијски планови у складу са чланом 39. став (3) и чланом 40. став (2) Закона о буџетском систему Републике Српске и планови готовинских токова у складу са чланом 13. Закона о трезору,
- 5) наплата и расподјела средстава од концесионих накнада врши на посебном рачуну и сачињава план утрошка концесионих накнада у складу са чланом 32. став (6. и 8.) Закона о концесијама, сачињава план и извјештај о утрошку накнада за воде у складу са чланом 17. и 195. Закона о водама и сачињавају извјештаји о утрошку средстава од накнада за шуме и од накнада за реализацију посебних мјера заштите од пожара и
- 6) дефинишу правила и критеријуми за додјелу средстава гранта и врши контрола над намјенским утрошком истих.

Препоручује се Скупштини општине да:

- 7) именовање директора јавних установа чији је оснивач врши уз претходно спроведени поступак јавне конкуренције у складу са чланом 18. став (2) Закона о систему јавних служби и
- 8) донесе програм развоја спорта у складу са чланом 136. став (4) Закона о спорту и изврши категоризацију у складу са чланом 5. Правилника о категоризацији спортова, спортиста и спортских стручњака те у складу с тим донесе годишњи план расподјеле средстава за спортске организације.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

- Закон о буџетском систему Републике Српске,
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској, чланови 4. и 9-11,
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске,
- Одлука о привременом финансирању општине Станари за 2021. годину,
- Одлука о усвајању Плана буџета општине Станари за 2021. годину,
- Одлука о измјенама и допунама Одлуке о усвајању Плана буџета општине Станари за 2021. годину - Ребаланс,
- Закон о локалној самоуправи,
- Закон о статусу функционера јединица локалне самоуправе, члан 17.,
- Закон о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе,
- Закон о систему јавних служби, члан 18.,
- Закон о раду, чланови 39. и 205.,
- Закон о доприносима,
- Закон о порезу на доходак, Глава I-IV, VI, X, XII и XIII,
- Закон о порезу на непокретност,
- Закон о јавним набавкама,
- Закон о социјалној заштити,
- Закон о уређењу простора и грађењу,
- Закон о порезу на непокретности,
- Закон о шумама, чланови 42. и 87-98,
- Закон о административним таксама,
- Закон о комуналним таксама,
- Закон о комуналним дјелатностима,
- Закон о водама, чланови 188-195,
- Закон о заштити од пожара, чланови 43-48 и 83-86,
- Закон о концесијама, члан 32.,
- Закон о спорту, члан 136.,
- Закон о накнадама за коришћење природних ресурса у сврху производње електричне енергије,
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске, поглавље VIII чланови 59-72,
- Уредба о накнадама за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у јавном сектору,
- Посебан колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Општина Станари (у даљем тексту: Општина) као територијална заједница локалне самоуправе основана је Законом о оснивању општине Станари („Службени гласник Републике Српске“ број 83/14). Подручје Општине простире се на површини од 161 км² на којем је, према попису становништва из 2013. године, настањено 6.970 становника. Организована је у 14 мјесних заједница (Станари, Станари Центар, Брестово, Драгаловци, Јелањска, Љеб, Митровићи, Осредак, Остружња Горња, Остружња Доња, Рашковци, Радња Доња, Церовица и Цвртковци).

Општина остварује своје надлежности према Закону о локалној самоуправи („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16, 36/19 и 61/21), Статутом Општине („Службени гласник општине Станари“ број 5/17) и другим важећим прописима, којима су дефинисана подручја одговорности, надлежности органа и начин финансирања. Органи Општине су Скупштина општине и начелник општине. Скупштина општине је орган одлучивања и креирања политика општине коју чини 17 одборника, а начелник као носилац извршне власти заступа и представља Општину.

Одлуком о развијености јединица локалне самоуправе у Републици Српској за 2021. годину („Службени гласник Републике Српске“ број 102/20), Општина је сврстана у развијене јединице локалне самоуправе Републике Српске.

Општина послује у систему трезорског пословања од 2017. године у коме се поред Општинске управе налазе и нижи буџетски корисници Јавна установа Центар за социјални рад Станари (у даљем тексту: ЈУ Центар за социјални рад), Јавна установа Центар за културу општине Станари (у даљем тексту: ЈУ Центар за културу) и Јавна установа Спортско туристичка организација општине Станари (у даљем тексту: ЈУ Спортско туристичка организација). Под надлежношћу Општине су Јавно предузеће за водовод, канализацију и остале комуналне услуге „Екосфера“ д.о.о. Станари (у даљем тексту: ЈП Екосфера), Јавна здравствена установа Дом здравља Станари (у даљем тексту: ЈЗУ Дом здравља), Јавна установа Народна библиотека Станари (у даљем тексту: ЈУ Народна библиотека) и Агенција за развој општине Станари.

Средства за рад Општине обезбијеђена су из пореских и непореских прихода, грантова, трансфера између буџетских корисника, примитака од нефинансијске имовине, примитака од задуживања и осталих примитака.

На достављени Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији Општина није имала примједби.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске извршила је финансијску ревизију општине Станари за 2018. годину и том приликом дала 24 препоруке и то 10 за финансијске извјештаје и 14 за усклађеност. Скупштина општине је донијела План за отклањање недостатака према проведеној финансијској ревизији општине Станари за период 01.01-31.12.2018. године („Службени гласник општине Станари“ број 7/19), али исти није доставила Главној служби за ревизију јавног сектора Републике Српске, што није у складу са чланом

21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 98/05 и 20/14).

Провођењем ове финансијске ревизије извршен је преглед поступања по датим препорукама, којим је утврђено да је једанаест препорука проведено, пет дјелимично проведено, а осам није реализовано.

Дјелимично проведене препоруке се односе на именовање начелника одјељења, доношење плана запошљавања, запошљавање радника на одређено вријеме и успостављање регистра запослених (тачка 3. извјештаја), организацију рачуноводства и књиговодства (тачка 3. извјештаја), састављање и презентацију Извјештаја о извршењу буџета (тачка 6. извјештаја), доношење планова и програма коришћења намјенских средстава остварених по разним основама (6.1.1.1. извјештаја) и састављање Биланса новчаних токова (тачка 6.4. извјештаја).

Непроведене препоруке се односе на попис имовине и обавеза (тачка 3. извјештаја), успостављање регистра закључених уговора (тачка 3. извјештаја), провођење јавних набавки (тачка 4. извјештаја), рокове сачињавања финансијских извјештаја (тачка 6. извјештаја), планирање и класификацију дознака буџетским корисницима (тачка 6.1.2.1. извјештаја), дефинисање правила, критеријума и корисника који се могу финансирати из грант средстава (тачка 6.1.2.1. извјештаја), признавање и вредновање нефинансијске имовине у сталним средствима (тачка 6.3.1.2. извјештаја) и објелодањивања у Напоменама уз финансијске извјештаје (тачка 6.7. извјештаја).

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Организација и рад органа Општине, послови, надлежности и одговорности, акти и финансирање, јавност рада, учешће грађана у локалној самоуправи, сарадња и представљање, као и друга питања од значаја за рад и обављање послова уређени су Законом о локалној самоуправи и Статутом Општине.

Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе општине Станари ("Службене гласник општине Станари" број 3/21, 4/21 и 5/21) дефинисана су подручја надлежности и одговорности извршног органа, унутрашња организација и систематизација радних мјеста, организационе јединице, њихов дјелокруг рада и друга значајна питања за функционисање Општине. Наведеним правилником систематизовано је 36 радних мјеста са 47 извршилаца.

На дан 31.12.2021. године било је ангажовано 46 извршилаца и то 27 у Општинској управи и 15 у Територијално ватрогасно-спасилачкој јединици као и четири именована лица (начелник општине, замјеник начелника општине, предсједник и потпредсједник Скупштине општине). У Општини (без именованих лица) 26 извршилаца је имало статус општинских службеника, а 16 извршилаца статус намјештеника.

Општина није благовремено донијела План запошљавања за 2021. годину (донесен 07.10.2021. године) сходно члану 64. Закона о службеницима и намјештеницима у јединицима локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број 97/16). Од планиране попуне девет радних мјеста, радни однос на неодређено вријеме су засновала два радника. Запошљавање радника на одређено вријеме вршено је по основу замјене одсутног службеника (2) и привремено повећаног обима посла (4) у складу са чланом 61. Закона о службеницима и намјештеницима у јединицима локалне самоуправе. Начелници Одјељења за општу управу и Одјељења за просторно уређење, стамбено-комуналне послове и екологију именовани су на период дужи од 90 дана, што није у складу са чланом 55. наведеног закона. Општина није успоставила регистар запослених у складу са чланом 167. поменутог закона.

Радно мјесто интерног ревизора које је било систематизовано у оквиру Одјељења за привреду и финансије укинута је новим Правилником о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе општине Станари.

Скупштина општине није именовала директоре установа уз претходно спроведен поступак јавне конкуренције, што није у складу са чланом 18. став (2) Закона о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“ број 68/07).

ЈУ Народна библиотека нема статус буџетског корисника иако се у потпуности финансира средствима из буџета Општине и испуњава услове дефинисане чланом 5. Правилника о критеријумима за стицање статуса буџетског корисника („Службени гласник Републике Српске“ број 116/13).

Организација система књиговодства и рачуноводства је успостављена у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 94/15) у дијелу који се односи на суштинску и формалну контролу књиговодствених улазних исправа и њихов унос у пословне књиге, ажурну евиденција књиговодствених исправа у пословним књигама у складу са настанком пословних догађаја, ажурирање у смислу свеобухватности помоћне књиге нефинансијске имовине у сталним средствима, али не и у дијелу који се односи на доношење интерног акта којим би се дефинисали интерни рачуноводствени контролни поступци (члан 7.) и усаглашавање стања потраживања и обавеза (члан 18.).

Општина није успоставила регистар закључених уговора везаних за набавке роба, услуга и радова и није прописала процедуре праћења реализације уговора и неопходну пратећу документацију у форми обрасца који ће садржавати све елементе из уговора на основу којег ће се вршити надзор над реализацијом уговора.

Скупштина општине за 2021. годину није донијела Одлуку о трошковима партиципације за осигурана лица, како је прописано чланом 9. став (2) Закона о здравственој заштити („Службени гласник Републике Српске“ број 106/09 и 44/15) и чланом 21. Статута Општине.

Општина није вршила активности на успостављању система интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 91/16) и Упутству о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“ број 99/17), јер није успостављена књига пословних процеса, нису идентификовани и процијењени ризици и нису вршене друге активности према захтјевима наведених прописа. Такође, Општина није сачинила план рада за успостављање и развој финансијског управљања и контроле за 2021. годину, извјештај о спровођењу планираних активности на успостављању и развоју система финансијског управљања и контрола за 2021. годину и није донијела план рада за успостављање и развој система финансијског управљања и контрола у 2022. години у складу са Правилником о садржају извјештаја и начину извјештавања о систему финансијског управљања и контрола („Службени гласник Републике Српске“ број 1/22).

Општина у својим интерним актима није дефинисала начин обављања контроле нижих буџетских корисника који се финансирају из буџета Општине.

Одлуком начелника одобрен је ванредни попис имовине, обавеза и потраживања и именоване су комисије за ванредни попис са стањем на дан 30.09.2021. године уз ангажовање спољног стручног сарадника, који није проведен у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“ број 45/16 и 113/21).

Такође, редовни годишњи попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2021. године није извршен у складу са одредбама наведеног правилника у дијелу који се односи на сљедеће:

- пописом нису обухваћене гаранције и мјенице,
- није извршено усклађивање књиговодственог стања са стварним стањем потраживања и обавеза, члан 3.,
- за утврђивање стварног стања потраживања и обавеза, пописна комисија је користила књиговодствену евиденцију, а не утврђене технике пописа, члан 12. став (1) тачка 2.,
- комисије за попис нису у пописним листама извршиле унос података о стањима потраживања и обавеза преузетих са документације која одражава екстерну потврду стања, члан 18. став (1) тачка 5. и
- извјештај о извршеном попису не садржи податке о стручној и професионалној квалификацији и радном ангажману лица ангажованих на попису као и преглед књиговодствених вриједности потраживања и обавеза чија стварна стања на дан пописа нису утврђена и образложена, члан 20. став (1) тачка 2. и 5.

Попис имовине и обавеза код нижих буџетских корисника није извршен у складу са одредбама правилника о попису, јер:

- ЈУ Спортско туристичка организација није извршила попис обавеза и потраживања, пописне листе опреме не садрже количину и вриједност по јединици предметне опреме (набавка столица за трибине спортско рекреативног објекта није пописана по комаду и јединичној цијени), није извршено усклађивање стварног и књиговодственог стања опреме, а Извјештај о извршеном попису не садржи податке о стручној и професионалној квалификацији лица ангажованих на попису, упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза, преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања, како је предвиђено чланом 20. став (1) тачке 2., 3. и 4. правилника,
- ЈУ Центар за социјални рад и ЈУ Центар за културу нису пописали обавезе и потраживања, није извршено усклађивање стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, а извјештаји о извршеним пописима не садрже податке о стручној и професионалној квалификацији лица ангажованих на попису, упоредни преглед стварног и књиговодственог стања пописане имовине и обавеза преглед количинских и вриједносних разлика између стварног и књиговодственог стања, како је предвиђено чланом 20. став (1) тачке 2., 3. и 4. правилника.

Сходно наведеном, успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да обезбиједи истинито и фер извјештавање и усклађеност са важећим законима и другим прописима, што је осим у овој тачки наведено у наредним тачкама овог извјештаја.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **именовање начелника одјељења, доношење плана запошљавања, и успостављање регистра запослених врши у складу са члановима 55., 64. и 167. Закона о службеницима и намјештеницима у јединицама локалне самоуправе,**
- **успостави систем интерних контрола у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске и Упутством о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле у смислу да се успостави књига пословних процеса, идентификују и процијене ризици, дефинише начин**

обављања контрола нижих буџетских корисника и друге активности према одредбама наведених прописа,

- **поступци и процедуре пописа имовине и обавеза, утврђивање стварног и исказивање стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, те извјештавање о попису врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.**

Препоручује се Скупштини општине да именоване директора јавних установа чији је оснивач врши уз претходно спроведени поступак јавне конкуренције у складу са чланом 18. став (2) Закона о систему јавних служби.

Препоручује се директору Јавне установе Спортско туристичке организације, Јавне установе Центар за социјални рад и Јавне установе Центар за културу да обезбиједи да се поступци и процедуре пописа имовине и обавеза, утврђивање стварног стања и исказивање стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, те извјештавање о попису врши у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

4. Набавке

Планом јавних набавки за 2021. годину са измјенама и допунама, Општина је планирала 127 поступака јавних набавки у укупном износу од 2.511.849 КМ без пореза на додату вриједност (у даљем тексту: ПДВ) и то роба (270.362 КМ), услуга (885.594 КМ) и радова (1.355.893 КМ) путем 89 директних споразума (283.126 КМ), 19 конкурентских захтјева за достављање понуда (697.292 КМ), седам отворених поступака (1.326.471 КМ), три конкурса за израду идејног рјешења (60.000 КМ), осам неприоритетних услуга из Анекса II дио Б (95.960 КМ) и један конкурентски захтјев/оквирни споразум (49.000 КМ).

Општина је у 2021. години реализовала јавне набавке у укупном износу од 1.751.214 КМ без ПДВ-а и то путем 175 поступака директних споразума (302.271 КМ), 12 конкурентских захтјева за достављање понуда (326.434 КМ), четири отворена поступка (1.002.066 КМ), пет поступака неприоритетних услуга из Анекса II дио Б (67.536 КМ), два преговарачка поступка без објаве обавјештења (5.690 КМ) и један конкурентски захтјев/оквирни споразум (47.217 КМ). Планиране набавке започете крајем 2021. године, а реализоване почетком 2022. године највећим дијелом се односе на набавку изградње гараже за потребе Територијално ватрогасне спасилачке јединице (94.000 КМ), услуга зимске службе (79.960 КМ) и адаптација просторија за потребе амбулантног лијечења (66.540 КМ). Општина није реализовала набавку изградње моста (51.280 КМ), идејног рјешења и изградњу Тржнице Станари (60.000 КМ), финансијског посредовања (42.000 КМ), изградње Дома здравља (27.820 КМ), изградње административног центра-прва фаза (23.000 КМ) и израде Регулационог плана Центар-Станари (23.000 КМ).

Ревизијским испитивањима обухваћено је 75% вриједности од укупно реализованих набавки и то отвореним поступком набавка изградње инфраструктуре у Пословној зони Термоелектране Станари I фаза (598.291 КМ), одржавања локалних путева у 13 лотова (256.410 КМ), дугорочног кредита за финансирање капиталних инвестиција (220.158 КМ), дугорочног кредита за финансирање пренесених обавеза из ранијих година (74.765 КМ), конкурентским поступком адаптације просторија за потребе амбулантног лијечења (66.540 КМ), двије набавке одржавања локалних категорисаних путева-кошење траве (79.855 КМ), нафте и нафтних деривата (47.217 КМ), канцеларијског намјештаја

(20.180 KM), поступком директног споразума набавка одржавања рачунарских периферних уређаја (5.000 KM), сервисирања путничких моторних возила (2.000 KM), израда елабората План од заштите пожара на подручју општине Станари (5.920 KM), водоматеријала за резервоар у Пословној зони Термоелектране Станари I фаза (5.995 KM), рекламног материјала (5.997 KM) као и набавка медијских услуга (58.800 KM) и правних услуга (5.300 KM) везаних за Анекс II дио Б Закона о јавним набавкама (Службени гласник Републике Српске“ број 38/14).

Набавке везане за улагања у имовину вршене су према одлукама Скупштине општине у складу са чланом 39. став (2) тачка 13. Закона о јавним набавкама.

Провођењем више поступака директних споразума за набавке сличних и сродних роба, услуга и радова, Општина је извршила дијељење набавки, што није у складу са чланом 15. став (6) и чланом 87. Закона о јавним набавкама. Наведене набавке се односе на набавку ватрогасне опреме путем четири директна споразума, промотивног материјала путем два директна споразума, канцеларијског намјештаја путем пет директних споразума, рачунарске опреме путем два директна споразума и санација саобраћајница путем три директна споразума

Извјештаји о проведеном планираним поступцима набавки услуга одржавања локалних путева (256.410 KM) и радова на зимском одржавању путева на подручју општине Станари (93.553 KM) нису објављени на порталу јавних набавки и исти нису достављени Агенцији за јавне набавке БиХ у складу са чланом 74. и 75. став (1) Закона о јавним набавкама.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се набавка сличних и сродних роба, услуга и радова проводи у складу са чланом 15. став (6), чланом 74., 75. став (1) и чланом 87. Закона о јавним набавкама.

5. Припрема и доношење буџета

Скупштина општине је 15.10.2020. године донијела Закључак о усвајању Нацрта Одлуке о усвајању Плана буџета општине Станари за 2021. годину, након које је одржана јавна расправа. Поступци припреме и доношења буџета Општине нису вршени у складу са чланом 28. Закона о буџетском систему Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“ број 121/12, 52/14, 103/15 и 15/16), јер Општина није у дефинисаним роковима доставила Приједлог буџета за 2021. годину Министарству финансија Републике Српске ради добијања препорука и давања сагласности, нити је до краја 2020. године усвојила буџет за 2021. годину. Скупштина општине није донијела одлуку о привременом финансирању Општине за први квартал 2021. године. На трећој сједници од 08.04.2021. године донесена је Одлука о привременом финансирању општине Станари за 2021. годину („Службени гласник општине Станари“ број 3/21) у складу са чланом 38. Закона о буџетском систему Републике, којом су утврђени обим прихода и расхода за привремено финансирање Општине за период 01.04-30.06.2021. године сразмјерно средствима коришћеним у истом периоду из буџета за 2020. годину (финансијски планови потрошње за други квартал 2020. године).

Одлуком о усвајању Плана буџета општине Станари за 2021. годину и Одлуком о извршењу буџета општине Станари за 2021. годину од 18.06.2021. године („Службени гласник општине Станари“ број 5/21) планирана средства у износу од 11.334.500 KM односе се на буџетске приходе (8.579.500 KM), примитке (2.755.000 KM) предвиђене за буџетске расходе (6.595.720 KM) и издатке (4.738.780 KM). У оквиру издатака планирани су издаци за отплату неизмирених обавеза из ранијих година у износу од 1.529.723 KM. На приједлог измирења обавеза из ранијих година, Фискални савјет Републике Српске дао је позитивно мишљење 18.05.2021. године.

Ребаланс буџета усвојен је 28.12.2021. године Одлуком о измјенама и допунама Одлуке о усвајању Плана буџета општине Станари за 2021. годину – Ребаланс и Одлуком о извршењу Одлуке о измјени и допуни Одлуке о усвајању Плана буџета општине Станари за 2021. годину – Ребаланс у износу од 12.090.700 КМ. Буџетска средства су планирана од пореских прихода (2.276.500 КМ), непореских прихода (6.414.200 КМ), грантова (3.000 КМ), трансфера (530.000 КМ), примитака од нефинансијске имовине (140.000 КМ), примитака од задуживања (2.700.000 КМ) и осталих примитака (27.000 КМ), а одобрена су за текуће расходе (7.435.550 КМ), буџетску резерву (74.000 КМ), издатке за нефинансијску имовину (1.964.150 КМ), издатке за финансијску имовину (6.000 КМ), издатке за отплату дугова (515.000 КМ) и остале издатке (2.096.000 КМ).

Општина није сачињавала оперативне финансијске планове за извршење буџета у периодима краћим од једне године, како је предвиђено чланом 39. став (3) и чланом 40. став (2) Закона о буџетском систему Републике Српске и није донијела план готовинских токова у складу са чланом 13. Закона о трезору („Службени гласник Републике Српске“ број 28/13 и 103/15).

Препоручује се начелнику општине да обезбиједи да се сачињавају оперативни финансијски планови у складу са чланом 39. став (3) и чланом 40. став (2) Закона о буџетском систему Републике Српске и план готовинских токова у складу са чланом 13. Закона о трезору.

6. Финансијски извјештаји

Општина је сачинила Консолидовани финансијски извјештај за кориснике буџета Општине Станари за 2021. годину у складу са чланом 26. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“ број 15/17). Обрасци финансијских извјештаја са Напоменама уз финансијске извјештаје нису благовремено достављени Министарству финансија Републике Српске (достављени 14.04.2021. године), што није у складу са дефинисаним роком према члану 49. став (3. и 6.) Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Општина је извршила консолидацију у складу са чланом 122. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике укључујући главне књиге буџетских корисника ЈУ Центра за социјални рад, ЈУ Центра за културу и ЈУ Спортско туристичке организације у Главну књигу трезора Општине.

Општина у Консолидовани финансијски извјештај на дан 31.12.2021. године није укључила извјештаје контролисаних ентитета ЈП Екосфера и ЈЗУ Дом здравља, чији је оснивач, додавањем оснивачког улога и нето имовине/капитала из њихових биланса стања у консолидовани биланс стања према члану 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Општина је у току 2021. године извршила исправку материјално значајних грешака из ранијих година кориговањем упоредних података у колони „претходна година“ у Билансу стања на дан 31.12.2021. године. Корекције су извршене на позицијама зграде и објекти, постројења и опреме, обавеза из пословања и властитих извора. Општина није прописала критеријуме материјалности за исправку материјално значајних грешака у ГКТ Општине, како је прописано чланом 115. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се консолидација контролисаних ентитета који нису буџетски корисници врши у складу са чланом 123. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Извршење буџета Општине за период 01.01-31.12.2021. године исказано је у обрасцу Периодични извјештај о извршењу буџета (у даљем тексту: образац ПИБ) на рачуноводственом фонду 01 и обрасцу Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима (у даљем тексту: образац ПИФ).

У обрасцима ПИБ и ПИФ буџетски приходи и примици исказани су у износу од 13.231.209 КМ што је за 9% више у односу на ребалансом планиране приходе и примитке (виши су приходи од индиректних пореза за 397.127 КМ и накнаде по разним основама за 633.124 КМ).

Буџетски расходи и издаци исказани су у износу од 11.249.424 КМ, што је за 7% ниже од ребалансом одобрених средстава. За више утрошена средства на појединим позицијама текућих расхода и издатака у односу на ребаланс буџета извршене су реалокације буџетских средстава.

Извјештај о извршењу буџета за 2021. годину састављен је у форми табеларног прегледа буџетских средстава и издатака као и разлика одобреног и извршеног буџета, почетна стања и завршна стања нефинансијске имовине, финансијске имовине, обавеза и извора средства у складу са чланом 47. Закона о буџетском систему Републике Српске и члану 22. и 24. Правилника о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета („Службени гласник Републике Српске“ број 100/13).

Извјештај о извршењу буџета за 2021. годину није објављен у Службеном гласнику општине Станари ни на интернет страници Општине, што није у складу са чланом 87. став (4) Закона о локалној самоуправи и чланом 95. Статута Општине („Службени гласник општине Станари“ број 5/17), иако га је Скупштина општине усвојила 23.06.2022. године.

Препоручује се начелнику Општине да обезбиједи да се годишњи извјештаји објављују у службеном гласнику Општине у складу са чланом 87. став (4) Закона о локалној самоуправи.

6.1.1. Приходи и примици

Буџетски приходи и примици у обрасцу ПИБ исказани су у износу од 13.231.209 КМ.

6.1.1.1. Приходи

Буџетски приходи исказани су у износу од 10.298.494 КМ, а чине их порески приходи, непорески приходи, грантови и трансфери између или унутар јединице власти.

Порески приходи исказани у износу од 2.667.853 КМ односе се на порезе на лична примања (16.805 КМ), приходе од самосталне дјелатности (192.947 КМ), порезе на имовину (57.365 КМ), индиректне порезе дозначене од УИО БиХ (2.397.127 КМ) и порезе на добитке од игара на срећу (3.609 КМ).

Пореске приходе на имовину Општина остварује у складу са Одлуком о висини непокретности на подручју општине Станари по зонама за потребе утврђивања пореза на непокретности у 2021. години и Одлуком о утврђивању пореске стопе за опорезивање непокретности на подручју општине Станари у 2021. години (“Службени гласник општине Станари“ број 1/21).

Непорески приходи исказани су у износу од 7.071.943 КМ, а чине их приходи од закупа (25.954 КМ), административне накнаде и таксе (40.792 КМ), комуналне накнаде и таксе (22.740 КМ), накнаде по разним основама (6.958.724 КМ), приходи од пружања јавних услуга (1.000 КМ), новчане казне (100 КМ) и остали непорески приходи (22.633 КМ).

Приходи од закупа остварени су издавањем пословних простора у закуп које одобрава Скупштина општине, а уређени су Правилником о поступку и условима издавања у закуп пословних просторија и гаража у државној својини на којима је носилац права располагања општина Станари („Службени гласник општине Станари“ број 2/18).

Административне накнаде и таксе остварене су на основу Одлуке о општинским административним таксама и Тарифама општинских административних такси („Службени гласник општине Станари“ број 3/21 и 5/21), којим су утврђена висина и начин плаћања општинске административне таксе за списе и радње у управним и другим поступцима и ослобађања од плаћања таксе. У оквиру административних накнада и такси исказани су приходи од ренте (22.230 КМ) и накнаде за легализацију објеката (4.190 КМ).

Комуналне накнаде и таксе највећим дијелом се односе на комуналне таксе на фирму (21.258 КМ) и коришћење простора на јавним површинама (1.271 КМ), које се остварују према према Одлуци о комуналним таксама („Службени гласник општине Станари“ број 3/21).

Приходи од накнада по разним основама односе се на накнаде за коришћење минералних сировина (888.402 КМ), промјену намјене пољопривредног земљишта (3.384 КМ), посјечено дрво које се ставља у промет за сопствене потребе грађана (7.047 КМ), коришћење шума и шумског земљишта (130.409 КМ), накнаде за воде по разним основама (22.066 КМ), средства за финансирање посебних мјера заштите од пожара (37.666 КМ) и концесионе накнаде за коришћење електроенергетских објеката (5.869.748 КМ).

Накнаде од концесионих накнада за коришћење електроенергетских објеката и коришћења минералних сировина (продаје угља) остварене су од концесионара „ЕФТ – Рудник и Термоелектрана“ Станари у складу са чланом 6. став (1) тачка 4. Закона о концесијама („Службени гласник Републике Српске“ број 59/13 и 16/18). Наплата средстава од концесионих накнада не врши се на посебном банковном рачуну, што није у складу са чланом 32. став (6) Закона о концесијама. Скупштина општине није донијела програм/план утрошка средстава од концесионих накнада за 2021. годину, како је предвиђено чланом 32. став (8) наведеног закона. Општина је 05.07.2022. године сачинила Извјештај о реализацији годишњег утрошка концесионе накнаде за 2021. годину, који је усвојен Закључком Скупштине општине од 12.08.2022. године. Према наведеном извјештају средства од концесионих накнада су намјенски утрошена у укупном износу од 5.599.066 КМ и то за изградњу и санацију примарних инфраструктурних објеката који су у функцији привредног развоја и запошљавања (868.361 КМ), изградњу нових привредних капацитета и проширење постојећих и стимулативно кредитирање (2.606.286 КМ) и друге потребе локалног развоја и остале трошкове неопходне за функционисање општине (2.124.419 КМ). Неутрошена средства од концесионих накнада евидентирана су на редовном трезорском рачуну Општине.

За средства по основу водних накнада, која се воде на посебном рачуну Општина није сачинила програм утрошка средстава од водних накнада, није прибавила неопходне сагласности надлежних органа и није сачињен извјештај о њиховом

уtroшку како је прописано чланом 17. и 195. Закона о водама („Службени гласник Републике Српске“ број 50/06, 92/09, 121/12 и 74/17).

Скупштина општине је за 2021. годину донијела План уtroшка средстава по основу накнада од шума и План уtroшка средстава за реализацију посебних мјера заштите од пожара, који нису усклађивани са ребалансом буџета за 2021. годину и нису сачињени извјештаји о њиховој реализацији.

Планови и програми (План капиталних улагања, Програм заједничке комуналне потрошње, План одржавања, заштите, реконструкције и изградње локалних и некатегорисаних путева), које је донијела Скупштина општине, нису усклађени са буџетом Општине, што отежава праћење реализације наведених планова и програма.

Грантови исказани у износу од 2.500 КМ односе се на грант примљен од Општине Српски Брод за опремање ЈУ Народне библиотеке.

Трансфери између и унутар јединица власти исказани у износу од 556.198 КМ односе се на трансфере од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске (256.141 КМ) и од Владе Републике Српске (300.000 КМ).

Препоручује се начелнику да обезбједи да се наплата и расподјела средстава од концесионих накнада врши на посебном рачуну и сачињава план уtroшка концесионих накнада у складу са чланом 32. став (6. и 8.) Закона о концесијама, сачињава план и извјештај о уtroшку накнада за воде у складу са чланом 17. и 195. Закона о водама и сачињавају извјештаји о уtroшку средстава од накнада за шуме и од накнада за реализацију посебних мјера заштите од пожара.

6.1.1.2. Примици

Примици су исказани у износу од 2.932.715 КМ, а чине их примици за нефинансијску имовину, примици од задуживања и остали примици.

Примици од нефинансијске имовине исказани у износу од 194.955 КМ у потпуности се односе на примитке по основу продаје земљишта „ЕФТ–Рудник и Термоелектрана д.о.о. Станари (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Примици од задуживања исказани у износу од 2.700.000 КМ односе се на примљене кредите од банака „NLBanka“ а.д. Бања Лука (1.700.000 КМ) и „Комерцијална банка“ а.д. Бања Лука (1.000.000 КМ).

Остали примици исказани у износу од 37.720 КМ односе се на примитке од накнада плата за породилско одсуство који се рефундирају од Фонда за дјечију заштиту Републике Српске.

6.1.2. Расходи и издаци

Расходи и издаци у ПИБ и ПИФ исказани су у укупном износу од 11.249.524 КМ.

6.1.2.1. Текући расходи

Буџетски расходи у обрасцима ПИБ и ПИФ исказани су у укупном износу од 7.685.197 КМ, а чине их расходи за лична примања, расходи по основу коришћења роба и услуга, расходи финансирања и други финансијски трошкови, субвенције, грантови, дознаке на име социјалне заштите и расходи по судским рјешењима.

Расходи за лична примања запослених исказани су у износу од 1.705.990 КМ, а односе се на расходе за бруто плате запослених (1.467.965 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (214.259 КМ),

накнаде плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (10.117 КМ) и отпремнине и једнократне помоћи-брutto (13.649 КМ).

Расходи за бруто плате односе се на бруто плате функционерима, запосленим Општинске управе и запосленим нижих буџетских корисника, а чине их расходи за основну плату након опорезивања (806.141 КМ), увећање основне плате по основу радног стажа (37.874 КМ), рада ноћу (25.648 КМ) и другим увећањима (10.667 КМ), порез на доходак (59.745 КМ) и збирни доприноси (527.890 КМ).

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених Општинске управе највећим дијелом се односе на накнаде за превоз на посао и са посла (60.540 КМ), топли оброк (86.444 КМ), регрес за годишњи одмор (37.500 КМ), регресне награде (6.708 КМ), дневнице по основу службених путовања у земљи и иностранству (789 КМ) и припадајући доприноси (21.708 КМ).

Обрачун плата функционерима вршен је у складу са Одлуком о платама и другим примањима функционера општине „Службени гласник општине Станари“ број 1/16 и 1/21), а основица је утврђена у висини просјечне плате у Општинској управи из 2020. године у износу од 1.142 КМ („Службени гласник општине Станари“ број 02/21).

Обрачун плата запосленима Општинске управе вршен је у складу са Правилником о платама, накнадама и осталим личним примањима запослених у општинској управи („Службени гласник општине Станари“ број 5/19) по цијени рада у висини од 120 КМ, који је усклађен са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у јединицама локалне самоуправе („Службени гласник Републике Српске“ број 114/17, 112/19, 49/21 и 119/21).

Обрачун плата нижим буџетским корисницима вршен је по цијени рада у висини од 120 КМ у складу са важећим Правилником о обрачуну и исплати плата и других личних примања запослених у ЈУ Спортско-туристичка организација општине Станари, Правилником о платама, накнадама и осталим личним примањима запослених у ЈУ „Центар за културу“ општине Станари и Правилником о платама, накнадама и осталим личним примањима запослених у ЈУ „Центар за социјални рад“ Станари.

Расходи по основу коришћења роба и услуга исказани су у износу од 2.076.856 КМ, а односе се на расходе по основу закупа (9.969 КМ) утрошка енергије, комуналних, комуникационих и транспортних услуга (86.147 КМ), расходе за режијски материјал (29.267 КМ), материјал за посебне намјене (6.740 КМ), расходе за текуће одржавање (499.320 КМ), расходе по основу путовања и смјештаја (26.785 КМ), расходе за стручне услуге (353.947 КМ), расходе за одржавање јавних површина и заштите животне средине (451.096 КМ) и остале неklasификоване расходе (613.585 КМ).

Расходе за текуће одржавање највећим дијелом чине расходи за текуће одржавање објеката друмског саобраћаја (351.501 КМ), превозних средстава (10.203 КМ) и остало текуће одржавање (135.799 КМ).

Расходи за стручне услуге односе се на расходе за услуге финансијског посредовања (39.673 КМ), осигурања (7.841 КМ), информисања и медија (108.610 КМ), правне и административне услуге (67.140 КМ), процјене и вјештачења (1.388 КМ), компјутерске услуге (28.167 КМ) и остале стручне услуге (101.128 КМ).

Расходе за одржавање јавних површина и заштите животне средине чине расходи за услуге одржавања зелених површина (167.125 КМ), зимске службе (53.814 КМ), чишћења јавних површина (140.247 КМ), утрошка електричне енергије за расвјету на јавним површинама (79.585 КМ) и заштите животне средине (10.325 КМ).

Остали неklasификовани расходи највећим дијелом се односе на расходе за стручно усавршавање (4.400 КМ), бруто накнаде за рад ван радног односа (492.429 КМ), репрезентације (28.491 КМ), пореза, доприноса и непореских накнада на терет послодавца (3.035 КМ) и остале непоменуће расходе (16.212 КМ).

Расходе за бруто накнаде за рад ван радног односа чине бруто накнаде волонтерима (23.019 КМ), члановима управног одбора (30.415 КМ), члановима комисија и радних група (15.810 КМ), општинским одборницима (199.705 КМ), уговорима о дјелу (219.814 КМ) и остале бруто накнаде за рад ван радног односа (3.666 КМ).

Одлуком о накнадама за вршење одборничке дужности и накнада за рад радних тијела Скупштине општине Станари („Службени гласник општине Станари“ број 5/17 и 8/19) одборнички додатак је утврђен у висини до 50% просјечне плате у Општинској управи.

Уговори о дјелу закључени су са извршиоцима за послове који нису систематизовани према правилницима о организацији и систематизацији радних мјеста Општинске управе и нижих буџетских корисника у складу са чланом 205. Закона о раду („Службени гласник Републике Српске“ број 1/16, 66/18 и 119/21).

Расходе репрезентације чине расходи по основу репрезентације у земљи и иностранству (25.412 КМ), организације пријема и манифестација (52.938 КМ) и поклона (19.866 КМ).

Расходи финансирања и други финансијски трошкови исказани у износу од 101.810 КМ односе се на расходе по основу камата на примљене зајмове од банака. У оквиру расхода финансирања и других трошкова финансирања нису исказани расходи обраде кредита од 6.100 КМ, како је одређено чланом 93. став (б) Правилника о буџетским класификацијама садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, већ на расходима стручних услуга.

Субвенције су исказане у износу од 54.099 КМ, а чине их субвенције у области пољопривреде (51.649 КМ) и за запошљавање (2.500 КМ). Субвенције из области пољопривреде додијељене су у складу са Програмом подстицаја пољопривредне производње за 2021. годину („Службени гласник општине Станари“ број 8/21).

С обзиром да у буџету Општине за 2021. годину није планирана додјела субвенција за запошљавање и самозапошљавање у трансшама по испуњењу услова за њено стицање у периоду дужем од годину дана, сходно томе нису ни вршена резервисања обавеза и расхода по основу резервисања сходно члану 84. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, чиме је дата препорука проведена.

Грантови су исказани у износу од 2.564.346 КМ, а највећим дијелом их чине грантови:

- политичким странкама (12.207 КМ) додијељени у складу са Законом о финансирању политичких странака из буџета Републике, општине и градова („Службени гласник Републике Српске“ број 65/08),
- хуманитарним организацијама и удружењима (32.000 КМ за Црвени крст Станари),
- спортским и омладинским организацијама и удружењима (108.795 КМ),
- етничким и вјерским организацијама и удружењима (129.500 КМ),
- организацијама и удружењима за афирмацију породице, и заштиту права жена, дјецe, избјеглих и расељених лица, бораца и особа са инвалидитетом (47.450 КМ),
- организацијама и удружењима у области здравствене и социјалне заштите, заштите животне средине и комуналне дјелатности (722.000 КМ и то за ЈЗУ Дом здравља од 535.000 КМ, Агенцији за развој општине од 123.000 КМ, ЈП Екосфера 50.000 КМ и ЈЗУ “Свети Апостол Лука” Добој од 10.000 КМ),

- организацијама и удружењима у области образовања, научно-истраживачке дјелатности, културе и информација (164.344 КМ највећим дијелом за ОШ „Десанка Максимовић“ Станари од 157.589 КМ),
- организацијама и удружењима у области економског и привредног развоја (60.000 КМ за Агенцију за развој општине),
- остали текући грантови непрофитним субјектима у земљи (79.050 КМ),
- јавним нефинансијским субјектима у области образовања, научно-истраживачке дјелатности, културе и информација (606.000 КМ за ЈП Екосфера),
- капитални грантови јавним нефинансијским субјектима (600.000 КМ).

Капитални грант додијељен је ЈП “Путеви Републике Српске” а.д. Бања Лука према Уговору о заједничком улагању за реализацију пројекта “Реконструкција регионалног пута Р-474” дионица Тедин Хан-граница РС/ФБиХ (Криж), поддионица Зеленковићи-Доњи Витковци у дужини од 8,2 км од 14.08.2019. године, који је проистекао из закљученог Меморандума о разумјевању наведеног друштва и Општине из 2016. године. За реализацију наведеног пројекта, Општина је уговором била обавезна да проведе и финансира трошкове поступака експропријације, да обезбједи документацију о ријешеним имовинско-правним односима за све катастарске честице и да експроприсано земљиште пренесе у влаништво Републике Српске. Такође, учешће Општине у финансирању пројекта уговорено је у износу од 1.500.000 КМ од чега 60% (900.000 КМ) у року од 15 дана од дана увођења извођача радова на трасу пута. Доспјели дио обавезе у 2020. години, измирен је у износу од 300.000 КМ, а преостали дио обавеза у износу од 600.000 КМ евидентиран је 2021. године на издацима за измирење обавеза из ранијих година на терет финансијског резултата ранијих година (тачка 6.1.2.2. извјештаја). Преостали дио уговорених обавеза у 2021. години од 40% (600.000 КМ) исказан је на капиталним грантовима.

Додјела средстава у виду дознака ОШ „Десанка Максимовић“ Станари у износу од 157.589 КМ није исказана на позицији трансфера између различитих јединица власти у складу са чланом 102. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, чиме су грантови прецијењени, а трансфери између различитих јединица власти потцијењени за наведени износ.

Скупштина општине донијела је Правилник о коришћењу средстава за дознаке и грантове („Службени гласник општине Станари“ број 5/21), који се односи на додјелу грантова са организационог кода Скупштине општине (ребалансом планирани грантови од 10.000 КМ и дознаке од 2.500 КМ). Одобравање преосталих грантова је вршено на основу захтјева корисника за новчаним средствима без дефинисаних правила и критеријума, без расписивања јавног огласа, оцјењивања, рангирања, без утврђене форме захтјева за додјелу средстава и форме извјештаја о утрошеним средствима као и контроле над намјенским утрошком средстава.

Скупштина општине није донијела програм развоја спорта у складу са чланом 136. став (4) Закона о спорту („Службени гласник Републике Српске“ број 79/20), није извршила категоризацију спортова, спортиста и спортских стручњака полазећи од утврђене републичке категоризације у складу са чланом 5. Правилника о категоризацији спортова, спортиста и спортских стручњака у спорту („Службени гласник Републике Српске“ број 56/21) и није донијела годишњи план расподеле средстава за спортске организације.

Препоручује се начелнику да обезбједи да се дефинишу правила и критеријуми за додјелу средстава гранта и врши контрола над намјенским утрошком истих.

Препоручује се Скупштини општине да донесе програм развоја спорта у складу са чланом 136. став (4) Закона о спорту и изврши категоризацију у складу са чланом 5. Правилника о категоризацији спортова, спортиста и спортских стручњака те у складу с тим донесе годишњи план расподеле средстава за спортске организације.

Дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета општине исказане су у износу од 1.101.374 КМ односе се на:

- дознаке корисницима социјалне заштите које се исплаћују штићеницима од стране ЈУ Центра за социјални рад (592.377 КМ) и то као стална новчана помоћ (156.497 КМ), додатак за помоћ и његу другог лица (289.096 КМ), једнократна социјална помоћ (20.805 КМ), текуће помоћи у природи (6.880 КМ), остале текуће дознаке (36.044 КМ) и текуће инвалиднине (83.055 КМ),
- текуће помоћи породицама палих бораца, ратним војним инвалидима и цивилних жртава рата (94.250 КМ) одобрене су према Одлуци о допунским правима бораца, ратних војних инвалида и породица погинулих бораца („Службени гласник општине Станари“ број 3/16),
- текуће помоћи ученицима, студентима и појединцима у области науке и културе (232.005 КМ) одобрене су према Правилнику о субвенцији превоза ученика основне школе („Службени гласник општине Станари“ број 3/18 и 6/21) и Правилнику о критеријумима за додјелу студентских и ђачких стипендија („Службени гласник општине Станари“ број 5/19 и 8/21) и
- текуће помоћи породици, дјеци и младима (145.006 КМ), избјеглим и расељеним лицима (1.800 КМ), пензионерима и незапосленим лицима (2.780 КМ) и текуће помоћи грађанима у природи (33.157 КМ) одобрене су према Правилнику за додјелу једнократне новчане помоћи из буџета Општине, намијењене социјално угроженим грађанима („Службени гласник општине Станари“ број 3/18) и Правилнику о суфинансирању куповине или изградње прве стамбене јединице младим брачним на подручју општине Станари („Службени гласник општине Станари“ број 6/20 и 9/21).

Расходи по судским рјешењима исказани у износу од 80.722 КМ односе се на расходе основног дуга по правоснажним пресудама и судским поравнањима у предметима накнаде материјалне штете, измирења дуга за испоручену робу и радних односа (64.947 КМ), трошкова камата, судских поступака, адвокатских услуга по судским споровима (15.775 КМ).

Измирење судског поравнања пред Основним судом у Добоју у предмету обештећења продаваца земљишта ради коришћења предметног земљишта од стране Општине у укупном износу од 58.910 КМ, исказано је на позицији издатака за прибављање земљишта, што није у складу са чланом 99. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контрног плана за буџетске кориснике, због чега су издаци за прибављање земљишта прецијењени, а расходи по судским рјешењима потцијењени за наведени износ (тачка 6.1.2.2. извјештаја).

Препоручује се начелнику да обезбједи да се трошкови обраде кредита, расходи по судским рјешењима, трансфери различитим јединицама власти класификују у складу са чланом 93. став (6), чланом 99. и 102. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контрног плана за буџетске кориснике.

6.1.2.2. Издаци

Издаци исказани у износу од 3.564.227 КМ нижи су за 22% у односу на ребаланс буџета. Односе се на издатке за нефинансијску имовину (1.457.268 КМ), финансијску имовину (6.000 КМ), отплату дуга (586.113 КМ) и остале издатке (1.514.846 КМ).

Издаци за нефинансијску имовину односе се на издатке за изградњу и прибављање зграда и објеката (1.023.113 КМ), набавку постројења и опреме (104.811 КМ), прибављање земљишта (306.890 КМ) и залихе материјала, робе и ситног инвентара, амбалаже и сл. (22.454 КМ).

Издатке за изградњу и прибављање зграда и објеката чине издаци за изградњу вањског уређења у Пословној зони Термоелектране Драгаловци (633.707 КМ), изградњу канализације (238.170 КМ), изградњу моста у Драгаловцима (60.049 КМ), прибављање зграде Дома здравља (50.377 КМ уклањање старог објекта амбуланте и припрема изградње новог објекта), модернизацију вањске расвјете (35.068 КМ) и набавку столица за трибине спортско рекреативног објекта (5.740 КМ).

Издаци за набавку постројења и опреме највећим дијелом се односе на набавку канцеларијског намјештаја и опреме (63.096 КМ), набавку рачунарске мрежне опреме за матичне евиденције (17.191 КМ), рачунарске опреме (19.586 КМ) и опреме за гријање и вентилацију (4.898 КМ).

Издаци за прибављање земљишта односе се на куповину земљишта према нотарски обрађеним уговорима о купопродаји земљишта (108.705 КМ), споразумном одређивању накнада за експроприсано земљиште (139.274 КМ) и судском поравнању (58.910 КМ). Издаци за прибављање земљиште су прецијењени за износ судског поравнања од 58.910 КМ (тачка 6.1.2.1. извјештаја).

Издаци за залихе материјала, робе и ситног инвентара односе се на набавку ситног инвентара (7.236 КМ), ауто-гума (6.280 КМ), одјеће и обуће (8.480 КМ).

Издаци за финансијску имовину односе се на уплату оснивачког капитала у Агенцији за развој општине Станари.

Издаци за отплату дуга се односе на отплату главнице по дугорочном кредиту према банци „Комерцијална банка“ а.д. Бања Лука (364.718 КМ) и према Уговору о закупу и купопродаји непокретности са „ЕФТ Рудник и Термоелектрана“ д.о.о. Станари (221.395 КМ).

Остали издаци исказани у износу од 1.514.846 КМ односе се на издатке за измирење обавеза из ранијих година (1.494.425 КМ) и остале издатке за накнаде плата за вријеме породилског одсуства који се рефундирају од фонда обавезног социјалног осигурања (20.421 КМ).

Издаци за измирење обавеза из ранијих година односе се на измирење обавеза из ранијих године које су теретиле расходе обрачунског карактера у 2020. години у износу од 820.502 КМ, обавеза из 2020. године према Уговору о заједничком улагању са ЈП „Путеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука (600.000 КМ), обавеза по фактурама из ранијих година према „ЕФТ Рудник и Термоелектрана“ д.о.о. Станари (46.958 КМ) и другим добављачима (26.597 КМ).

6.1.3. Буџетски резултат (суфицит/дефицит)

Буџетски суфицит исказан у износу од 1.351.024 КМ чине бруто буџетски суфицит у износу од 2.613.297 КМ и нето издаци за нефинансијску имовину у износу од (-1.351.024 КМ), а резултат је разлике између буџетских прихода и примитака за нефинансијску имовину (10.493.489 КМ) и буџетских расхода и издатака за нефинансијску имовину (9.142.465 КМ).

6.1.4. Нето финансирање

Нето финансирање је исказано у износу од 630.761 КМ као разлика између збира примитака од задуживања (2.700.000 КМ) и осталих примитака (37.720 КМ) и збира издатака за финансијску имовину (6.000 КМ), издатака за отплату дугова (586.113 КМ) и осталих издатака (1.514.846 КМ).

6.1.5. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању исказана је у износу од 1.981.785 КМ коју чине буџетски суфицит (1.351.024 КМ) и нето финансирање (630.761 КМ).

6.2. Биланс успјеха

6.2.1. Приходи

Приходи у Билансу успјеха исказани су у износу од 10.309.694 КМ, а чине их порески и непорески приходи, грантови и трансфери између различитих јединица власти (објашњени под тачком 6.1.1. извјештаја) и приходи обрачунског карактера.

Приходи обрачунског карактера исказани су у износу од 11.200 КМ и највећим дијелом се односи на приходе од усклађивања вриједности краткорочних потраживања по основу пореских прихода (11.130 КМ) према Упутству о примјени МРС ЈС 23 – Приходи од трансакција које нису трансакције размјене - порези и преноси („Службени гласник Републике Српске“ број 109/16).

6.2.2. Расходи

Расходи у Билансу успјеха исказани су у износу 28.268.972 КМ, а чине их текући расходи (објашњени под тачком 6.1.2. извјештаја) и расходи обрачунског карактера.

Расходи обрачунског карактера исказани у износу од 20.583.775 КМ односе се на набавну вриједност реализованих залиха (22.454 КМ), расходе по основу амортизације (100.707 КМ), расходе од усклађивања вриједности имовине (20.387.409 КМ), губитке од продаје имовине (13.721 КМ) и остале расходе обрачунског карактера (59.484 КМ).

Расходи по основу амортизације обрачунати су на процијењену вриједност сталних средстава за посљедњи квартал 2021. године по амортизационим стопама према Правилнику о примјени годишњих амортизационих стопа за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“ број 110/16).

Расходи од усклађивања вриједности имовине односе се на смањење фер вриједности нефинансијске имовине примјеном ревалоризационог модела приликом вршења процјене нефинансијске имовине у сталним средствима на дан 30.09.2021. године (тачке 6.3.1.2. и 6.3.2. извјештаја).

Губици од продаје имовине се односе на продају земљишта по нижој цијени уговорених продајом у односу на цијене у књиговодственим евиденцијама (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха за период 01.01-31.12.2021. године исказан је негативан финансијски резултат у износу од 17.959.278 КМ као разлика између прихода (10.309.694 КМ) и расхода (28.268.972 КМ). Према налазима ревизије, финансијски резултат је прецијењен за 24.800 КМ.

6.3. Биланс стања

Пословна актива Општине на дан 31.12.2021. године исказана је у бруто вриједности од 69.245.831 КМ, исправке вриједности од 49.667.617 КМ и нето вриједности од 19.578.215 КМ, а чине је текућа и стална имовина. Према налазу ревизије, пословна актива је потцијењена за 24.800 КМ.

6.3.1. Актива

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина исказана у бруто вриједности од 2.581.824 КМ, исправке вриједности од 48.395 КМ и нето вриједности од 2.533.429 КМ односи се на готовину и готовинске еквиваленте, краткорочна потраживања, краткорочна разграничења и краткорочну финансијску имовину и разграничења између и унутар јединица власти.

Готовина и готовински еквиваленти исказани у износу од 2.410.062 КМ односе на средства на банковним рачунима и то редовном трезорском рачуну (1.369.118 КМ) и намјенском рачуну (1.040.943 КМ).

Краткорочна потраживања исказана су у бруто вриједности од 91.431 КМ, исправке вриједности од 48.395 КМ и нето вриједности од 43.036 КМ. Односе се на потраживања по основу продаје и извршених услуга (5.172 КМ), потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе (10.026 КМ), потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе (23.929 КМ), потраживања за ненаплаћене остале непореске приходе (2.478 КМ), потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспјевају на наплату у року од годину дана и остала краткорочна потраживања (1.431 КМ).

Потраживања по основу продаје и извршених услуга односе се на потраживања од закупа издатих пословних просторија за новембар и децембар 2021. године.

Потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе односе се на потраживања евидентирана према Извјештају из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима и потраживања за обрачунски период 01.01-31.12.2021. године.

Потраживања за ненаплаћене накнаде и таксе чине потраживања за накнаде од шума и легализације објеката. Издавањем рјешења о легализацији изграђених објеката, Општина не врши признавање потраживања за ненаплаћене непореске приходе на обрачунском основу како је прописано чланом 72. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Краткорочна разграничења исказана у износу од 35.000 КМ односе се на потраживања за накнаде плата за вријеме боловања које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти исказана у износу од 45.331 КМ највећим дијелом се односе на потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе по записницима из пореског књиговодства (14.221 КМ) и потраживања по основу трансфера од Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске (31.076 КМ).

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина исказана у бруто вриједности од 66.664.007 КМ, исправке вриједности од 49.619.222 КМ и нето вриједности од 17.044.785 КМ односе се на дугорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у сталним средствима.

Дугорочна финансијска имовина и разграничења исказана у износу од 28.597 КМ највећим дијелом се односи се на акције и учешћа у капиталу (28.572 КМ).

Акције и учешћа у капиталу (иницијално призната у износу од 10.002 КМ) односе се на оснивачке улоге у ЈП Екосфера (1.000 КМ), ЈУ Дом здравља (2.000 КМ), ЈУ Центар за социјални рад (1.000 КМ), ЈУ Центар за културу (1 КМ), ЈУ Спортско туристичкој организацији (1 КМ) и учешће у нето имовини/капиталу у Агенцији за развој општине Станари (24.570 КМ).

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана у бруто вриједности од 66.635.410 КМ, исправке вриједности од 49.619.222 КМ и нето вриједности од 17.016.188 КМ односи се на зграде и објекте, постројења и опрему, инвестициону имовину, нематеријалну произведену имовину, непроизведену сталну имовину и нефинансијску имовину у сталним средствима у припреми.

На основу Одлуке о споразумној подјели имовине и обавеза између Града Добој и општине Станари од 10.03.2020. године, Споразума о постизању сагласности на подјелу имовине и обавеза између Града Добој и општине Станари од 27.07.2020. године (са измјенама и допунама од 07.07.2021. године), Скупштина Града Добој донијела је Одлуку о искњижавању и преносу имовине на општину Станари. Према Диобеном билансу, Општина је признала вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима у корист трајних извора средстава у укупној нето вриједности од 16.060.001 КМ, која се највећим дијелом односи на нето вриједност ОШ „Десанка Максимовић“ Станари и Јелањска (2.089.232 КМ), некатегорисане путеве (7.738.784 КМ), категорисане путеве (3.988.495 КМ), шуме (550.239 КМ), мостове (211.840 КМ), плато у кругу цркве у Брестову (24.085 КМ), водовод (53.016 КМ), пољопривредно земљиште (863.985 КМ), остало грађевинско земљиште (63.710 КМ) и Дом културе у Станарима у припреми (476.381 КМ).

Након ванредног пописа имовине и обавеза са стањем на дан 30.09.2021. године, извршена је процјена вриједности имовине према ревалоризационом моделу. За износ повећања фер вриједности вршено је пропорционално повећање салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности сталних средстава, а позитивна разлика у износу од 150.644 КМ исказана је у корист ревалоризационих резерви. За износ смањења фер вриједности вршено је пропорционално смањење салда на контима набавне вриједности и корекције вриједности, а негативна разлика у износу од 20.311.595 КМ исказана је на терет расхода обрачунског периода односно финансијског резултата текуће године у складу са чланом 26. став (6) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС ЈС 17 – Некретнине, постројења и опрема, параграф 44.

Зграде и објекти исказани у бруто вриједности 52.487.713 КМ, исправке вриједности 43.587.689 КМ и нето вриједности 8.900.024 КМ односе се на зграде и објекте (47.780 КМ), пословне објекте и просторе (1.583.597 КМ), саобраћајне објекте (6.710.738 КМ) и остале објекте (557.909 КМ).

Зграде и објекте чине стамбени објекти и јединице за посебне социјалне групе у нето вриједности од 29.128 КМ (једна стамбена јединица изграђена средствима Министарства рада и борачко инвалидске заштите Републике Српске, Министарства за избјегла и расељена лица Републике Српске и Општине Станари) и остале стамбене објекте и јединице (18.651 КМ једна стамбена јединица у Драгаловцима) којима располаже Општина.

Пословни објекти и простори највећим дијелом се односе на нето вриједност канцеларијских објеката и простора (340.312 КМ), објеката здравствених и социјалних установа (115.665 КМ), спортско рекреативних објеката (123.049 КМ), осталих пословних објеката (19.752 КМ) и лизинг пословних објеката и простора (984.819 КМ). Пословни објекти и простори су потцијењени за вриједност инвестиционог улагања у школу у износу од 57.750 КМ.

Поред повећања вриједности земљишта према Диобеном билансу Града Добој, повећање вриједности се односи и на улагања у радове, надзор над радовима и изradу идејног рјешења за изградњу новог Дома здравља у износу од 50.378 КМ, као и на улагања у радове на објекту Хале 4 у индустријској зони у износу од 19.799 КМ. Наведена улагања нису вреднована по набавној вриједности у процесу њиховог прибављања, како је предвиђено чланом 26. став (2) и чланом 42. став (1. и 2. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтијевима МРС-ЈС Некретнине, постројења и опрема, параграф 26, 30. и 31.

Трансакцијама из Уговора о закупу и купопродаји непокретности (финансијски лизинг) са ЕФТ Рудник и Термоелектрана д.о.о. Станари из 2017. године у пословним књигама призната је вриједност пословне зграде од 1688 м² са инсталацијама и опремом и земљишта површине 7205 м², као и дугорочне обавезе и издаци за отплату дуга у складу са чланом 61. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и МРС-ЈС 13 – Лизинг, параграф 28.

Саобраћајни објекти исказани у бруто вриједности од 42.186.532 КМ, исправке вриједности од 35.475.793 КМ и нето вриједности од 6.710.738 КМ односе на нето вриједност путева (5.752.763 КМ), мостова (165.003 КМ), вањског освјетљења, тротоара и ограда (687.429 КМ) и осталих саобраћајних објеката (105.543 КМ).

Остали објекти исказани у бруто вриједности од 888.953 КМ, исправке вриједности од 331.044 КМ и нето вриједности од 557.909 КМ односе се на нето вриједност водовода и канализације (75.226 КМ), спортско-рекреативних терена (87.186 КМ) и осталих објеката (395.497 КМ).

Постројења и опрема исказана у бруто вриједности од 1.369.161 КМ, исправке вриједности од 873.527 КМ и бруто вриједности од 495.634 КМ односи се на нето вриједност превозних средстава (319.788 КМ), канцеларијску опрему (61.408 КМ), комуникациону опрему (40.276 КМ), грејну, расхладну и заштитну опрему (17.232 КМ), специјалну опрему (54.045 КМ) и осталу опрему (2.885 КМ).

На основу Одлуке Скупштине општине о преносу власништва над основним средствима од 28.05.2020. године извршено је уступање медицинске опреме без накнаде ЈУ Дом здравља чија је нето вриједност од 22.253 КМ и која је теретила финансијски резултат ранијих година (тачка 6. извјештаја).

За набављени канцеларијски намјештај у вриједности од 24.800 КМ, Општина није извршила пренос имовине на ЈУ Народна библиотека, буџетског корисника који припада истој јединици власти, а није укључен у ГКТ Општине, како је предвиђено чланом 65. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и

рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, због чега је канцеларијска опрема прецијењена, а расходи обрачунског карактера по основу преноса имовине унутар исте јединице власти потцијењена за наведени износ.

Инвестициона имовина исказана у бруто вриједности од 57.967 КМ, исправке вриједности од 217 КМ и нето вриједности од 57.750 КМ односи се на инвестициона улагања (замјена столарије) у ОШ „Десанка Максимовић“ Станари из 2018. године, при чему није признато повећање набавне вриједности по основу инвестиционог улагања у наведени објекат, како је предвиђено чланом 26. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 17 – Некретнине, постројења и опрема, параграф 14, 17 и 19. Инвестициона имовина је прецијењена, а зграде и објекти потцијењени за наведену вриједност објекта.

Пословни објекат „Руднички ресторан“ (340.312 КМ) у којем су издати пословни простори у закуп од којих Општина остварује приходе као и пословни простори намијењени издавању у закуп, нису исказани као инвестициона имовина у складу са чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 16 - Инвестициона имовина, параграф 7 и 20.

Непроизведена стална имовина исказана је у бруто вриједности 3.471.720 КМ, исправке вриједности 1.024.850 КМ и нето вриједности 2.446.870 КМ, а чине је земљиште (1.896.632 КМ) и шуме (550.239 КМ).

Земљиште је исказано у бруто износу од 2.921.482 КМ, исправке вриједности 1.024.850 КМ и нето вриједности 1.896.632 КМ, а чине га пољопривредно земљиште (340.164 КМ) и остало грађевинско земљиште (1.556.468 КМ).

Смањење вриједности земљишта евидентирано на исправци вриједности земљишта (965.940 КМ) односи се на негативни ефекат процјене вриједности извршене на дан 30.09.2021. године.

Општина је у току 2021. године прибавила земљиште у укупној вриједности од 139.274 КМ о чему су сачињени записници Републичке управе за геодетске и имовинско правне послове, ПЈ Станари и одржане расправе за споразумно одређивање накнаде за експроприсане непокретности уз присуство заступника Правобранилаштва Републике Српске. На основу одлука Скупштине општине о куповини земљишта, документације о власништву из земљишних евиденција, процијењене вриједности судског вјештака, прибављеног мишљења Правобранилаштва Републике Српске, Општина је према нотарски обрађеним уговорима купила земљиште за изградњу Административног центра (49.835 КМ), за изградњу приступне саобраћајнице за Административни центар (36.870 КМ) и за потребе МЗ Рашковци (22.000 КМ).

Према Одлуци Владе Републике Српске о утврђивању општег интереса експлоатација угља за потребе „ЕФТ Рудиник и Термоелектрана“ д.о.о. Станари („Службени гласник Републике Српске“ број 1/20), према записницима Републичке управе за геодетске и имовинско правне послове, ПЈ Станари и одржане расправе за споразумно одређивање накнаде за експроприсане непокретности између Општине и „ЕФТ Рудиник и Термоелектрана“ д.о.о. Станари уз сагласност Правобранилаштва Републике Српске, Општина је продала земљиште у износу од 194.995 КМ. Разлика између књиговодствене вриједности (208.716 КМ) и продајне вриједности земљишта (194.995 КМ) евидентирана је на расходима обрачунског карактера односно губитке од продаје земље (13.721 КМ).

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми исказана је у бруто вриједности од 8.599.711 КМ, корекције вриједности од 3.501.854 и нето вриједности од 5.097.857 КМ, а односи се зграда и објекте у припреми нето вриједности од 5.078.325 КМ и нематеријалну произведену имовину у припреми нето вриједности од 19.533 КМ (Регулациони план општине Станари). Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми је потцијењена за 70.177 КМ за вриједност улагања у изградњу новог Дома здравља (50.378 КМ) и на објекту Хале 4 у индустријској зони (19.799 КМ).

Процјеном фер вриједности имовине на дан 30.09.2021. године извршена је провјера обезвређења на дан билансирања пословних зграда и објеката у припреми (3.474.257 КМ) и нематеријалне произведене имовине (27.596 КМ) према захтјевима МРС-ЈС 21 – Умањење вриједности имовине која не генерише готовину, параграф 14, 23, 52 и 54 и чланом 42. став (4) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Зграде и објекти у припреми највећим дијелом се односе на (исказане у нето вриједности) вањско уређење у Пословној зони Термоелектране Драгаловци (996.313 КМ), зграду Обданишта (261.865 КМ), равну цесту (314.682 КМ), водовод (2.850.223 КМ), парк радости (62.840 КМ), канализацију (553.558 КМ), рециклажно двориште (26.736 КМ), мост у Драгаловцима (4.737 КМ) и гаражу за потребе ватрогасне јединице (2.265 КМ).

За финансирање Пројекта изградње вањског уређења у Пословној зони Термоелектрана Драгаловци (610.749 КМ) обезбијеђена су средства у износу од 300.000 КМ из Буџета Републике Српске за 2021. годину према Програму јавних инвестиција Републике Српске.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се:

- **објекти вреднују по набавној вриједности у процесу њиховог прибављања у оквиру нефинансијске имовине у припреми у складу са чланом 26. и чланом 42. став (1. и 2.) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама и захтјевима МРС-ЈС 17 – Некретнине, постројења и опрема, параграф 14, 17, 19, 26, 30 и 31,**
- **вриједност пословних објеката и простора датих у закуп рекласификује на инвестициону имовину у складу са чланом 29. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС-ЈС 16 Инвестициона имовина, параграф 66 (ц) и**
- **улагања у имовину за потребе другог субјекта, која му се уступа без накнаде признају у складу са чланом 65. став (2) Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.**

6.3.2. Пасива

Пословна пасива на дан 31.12.2021. године исказана је у износу од 19.578.215 КМ, а односи се на краткорочне обавезе, дугорочне обавезе и властите изворе средстава. Према налазу ревизије, пословна пасива је потцијењена за 24.800 КМ.

Краткорочне обавезе исказане у износу од 889.795 КМ односе се на краткорочне финансијске обавезе (26.417 КМ), обавезе за лична примања запослених (158.222 КМ), обавезе из пословања (453.922 КМ), обавезе за расходе финансирања и друге финансијске трошкове (42.028 КМ), обавезе за субвенције, грантове и дознаке на

име социјалне заштите (208.951 KM) и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти (255 KM).

Краткорочне финансијске обавезе које се односе на обавезе по основу дијела дугорочних кредита примљених од банака које доспијевају на наплату до годину дана, потцијењене су за 738.863 KM, јер нису исказане по рочности, како је дефинисано члановима 72. став (9) и 77. Правилника о буџетским класификацијама садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Обавезе за главницу кредита које доспијевају у 2022. години односе се на кредите од „Комерцијална банка“ а.д. Бања Лука (347.081 KM и 162.396 KM), „NLBanka“ а.д. Бања Лука (52.270 KM) и уговореном лизингу са „ЕФТ Рудник и Термоелектрана“ д.о.о. Станари (177.116 KM).

Обавезе за лична примања чине обавезе за плате и накнаде плата за вријеме боловања (100.296 KM), порез на плате и накнаде (5.299 KM), збирне доприносе на плате (45.023 KM) и обавезе за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања (7.604 KM). Наведене обавезе су измирене у јануару 2022. године.

Обавезе из пословања чине обавезе за набавку роба и услуга (294.980 KM), набавку сталне имовине (93.422 KM), обавезе према физичким лицима (36.358 KM) и обавезе за порезе и доприносе на терет послодавца (20.100 KM) и остале обавезе (9.062 KM). Наведене обавезе су у измирене до датума сачињавања финансијских извјештаја.

Обавезе за расходе финансирања и друге финансијске трошкове чине обавезе за камате на зајмове примљене од банака, које су у потпуности измирене до датума сачињавања финансијских извјештаја.

Обавезе за субвенције, грантове и дознаке на име социјалне заштите чине обавезе за субвенције (52.999 KM), грантове (32.080 KM) и дознаке на име социјалне заштите (123.872 KM), које су измирене до датума сачињавања финансијских извјештаја.

Дугорочне обавезе исказане у износу од 7.415.225 KM у потпуности се односе на дугорочне обавезе по основу зајмова примљених од банака (6.031.236 KM) и привредних друштава (1.383.989 KM).

Дугорочне обавезе по зајмовима примљеним од банака односе се на:

- Уговор о дугорочном кредиту за финансирање изградње, модернизације и реконструкције инфраструктурних објеката на подручју општине Станари од 25.10.2019. године. Износ кредита је 3.750.000 KM на 10 година и грејс периодом од 12 мјесеци у периоду 30.11.2020-31.10.2030. године,
- Уговор о дугорочном кредиту за измирење обавеза пренесених из ранијих година од 27.09.2021. године. Износ кредита од 1.000.000 KM на 36 рата укључујући грејс период од 12 мјесеци у периоду 27.09.2021- 27.08.2024. године,
- Уговор о дугорочном кредиту за финансирање капиталних инвестиција од 27.09.2021. године и Анекса уговора од 29.12.2021. године. Износ кредита је 1.700.000 KM на 81 мјесец у који је укључен грејс период од 12 мјесеци у периоду 27.10.2021 – 27.09.2027. године,
- Уговор о закупу и купопродаји непокретности са ЕФТ Рудник и Термоелектрана д.о.о. Станари од 24.02.2017. године и Анекса уговора од 20.07.2017. године уговорене вриједности од 2.340.000 KM на 10 година у кварталним ануитетима.

Препоручује се начелнику да обезбједи да се обавезе по дугорочним зајмовима који доспијевају на наплату до годину дана признају по рочности у складу са чланом 72. став (9) и чланом 77. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Властити извори средстава исказани у износу од 11.273.195 КМ односе се на трајне изворе средстава, финансијски резултат ранијих година и финансијски резултат текуће године.

Трајни извори средстава исказани у износу од 16.078.571 КМ односе се на трајне изворе средстава Општинске управе признате према Диобеном билансу са Градом Добој (16.060.001 КМ) и нето имовине/капитала Агенције за развој општине (18.750 КМ).

Резерве по основу ревалоризације исказане у износу од 150.644 КМ односе се на повећање фер вриједности непокретности на основу извршене процјене вриједности имовине на дан 30.09.2021. године (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

Финансијски резултат ранијих година исказан је у износу 13.003.256 КМ.

Финансијски резултат текуће године исказан је у негативном износу од 17.959.276 КМ због ефеката смањења вриједности нефинансијске имовине приликом процјене имовине на дан 30.09.2021. године. Према налазу ревизије финансијски резултат текуће године је прецијењен за 24.800 КМ (тачка 6.3.1.2. извјештаја).

6.3.3. Ванбилансна евиденција

У Билансу стања на дан 31.12.2021. године, Општина није исказала позиције ванбилансне активе и пасиве.

Према налазима ревизије, ванбилансна актива и пасива су потцијењене за најмање 295.680 КМ и то за примљене мјенице за извршење уговора (25.680 КМ) и дате мјенице за измирење примљених кредита (270.000 КМ), што није у складу са чланом 92. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Препоручује се начелнику да обезбједи да се примљене и дате мјенице евидентирају на позицијама ванбилансне активе и пасиве у складу са чланом 92. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

6.4. Биланс новчаних токова

У Билансу новчаних токова Општина је исказала приливе готовине из пословних активности у износу од 10.336.215 КМ, одливе готовине из пословних активности у износу од 7.777.474 КМ и позитиван новчани ток из пословних активности у износу од 2.558.741 КМ.

Приливи готовине из инвестиционих активности исказани су у износу од 194.995 КМ, одливе готовине из инвестиционих активности у износу од 2.773.838 КМ и негативан новчани ток из инвестиционих активности у износу од 2.578.843 КМ.

Приливи готовине из активности финансирања исказани су у износу од 2.700.000 КМ, одливи готовине из активности финансирања у износу од 586.113 КМ и позитиван новчани ток из активности финансирања у износу од 2.113.887 КМ.

Готовина и готовински еквиваленти на почетку обрачуноског периода исказани су у износу од 316.277 КМ, нето повећање готовине у току године у износу од 2.093.785 КМ, а готовина и готовински еквиваленти на крају године у износу од 2.410.062 КМ.

Биланс новчаних токова је сачињен у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС-ЈС 2 - Извјештај о новчаним токовима.

6.5. Временска неограниченост пословања

У Напоменама уз финансијске извјештаје није дато образложење везано за сталност пословања, што није у складу са МРС ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15. (ц) и 38.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Према Извјештају о стању парничних предмета Правобранилаштва Републике Српске, Сједиште замјеника правобраниоца Добој и евиденцијама Општине о судским споровима у току 2021. године, активно је било 30 судских спорова и то 26 судских спорова у којима је Општина тужена страна у вриједности главног дуга од 780.938 КМ (у судском спору у предмету радних односа није исказана вриједност тужбеног захтјева) и 4 судска спора у којима је Општина тужитељ у вриједности главног дуга од 160.134 КМ.

Током 2021. године покренут је 21 судски спор против Општине у вриједности од 645.959 КМ од чега 15 тужби у предмету наплате потраживања по Одлуци о накнадама и признањима на име Обновитељске повеље са златним вијенцем из 2015. године укупног тужбеног захтјева од 131.930 КМ, којима је признато право физичким лицима у залагању за обнављање Општине у виду сталног мјесечног примања. Скупштина општине је наведену одлуку ставила ван снаге („Службени гласник општине Станари“ број 1/21) и за исту поднијела Приједлог за оцјену уставности и законитости. Остали судски спорови воде се против Општине у предмету наплате дуга у износу од 44.028 КМ (окончан и измирен у износу 47.281 КМ), два судска спора у предмету наплате штете тужитељима „Максимовић Комерц“ д.о.о. Добој (441.000 КМ) и физичком лицу (5.000 КМ) као и два судска спора у предмету утврђивања права власништва над некретнинама (укупно 24.000 КМ). Тужба против Општине од стране 33 „Крњинка“ Станари у предмету утврђивања права власништва на некретнинама без исказане вриједности тужбеног захтјева односи се на зграду у којој је смјештена Општинска управа.

У периоду 2015-2020. године покренуто је девет судских спорова и то пет судских спорова против Општине у вриједности од 136.705 КМ и четири судска спора у којима је Општина тужитељ у вриједности од 160.134 КМ, од којих је ријешено шест судских спорова и то четири на терет Општине (измирено 139.632 КМ са судским трошковима) и два у корист Општине (79.554 КМ није наплаћено).

Општина није вршила процјену исхода судских спорова, а основне информације о истим није објелоданила у Напоменама уз финансијске извјештаје.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје сачињене су Напомене које пружају неопходне опште податке о Општини, прописима за израду годишњег обрачуна и основне податке које кориснику омогућавају разумијевање финансијских извјештаја. Нису презентоване информације о:

- мјеницама за обезбјеђење наплате и гаранцијама за уредно извршење уговора,
- активним судским споровима у складу са захтјевима МРС-ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграф 140 и
- сталности пословања у складу са МРС ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15 (ц) и 38.

Препоручује се начелнику да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују потребне информације у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС-ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја.

Ревизијски тим

Зорана Тодоровић, с.р.

Јелена Јованић, с.р.